

20211216 Birgitte-saken og Tina-saken

Så ser det ut til at det går mot oppklaring av Birgitte-saken og Tina-saken.

I begge sakene får man inntrykk av at en fellesnevner er elendig politiarbeid gjennom lang tid. Det førte til en 8 ukers uforståelig varetektsfengsling av Tinas kjæreste Tina-saken. I Birgitte-saken førte det først til en dom på 14 års fengsel for Birgittes fetter, og til slutt til en frifinnende strafferettslig dom i lagmannsretten etter 17 måneders varetektsfengsling og dom i herredsretten på fengsel i 14 år. I lagmannsretten ble frifinnelsen for straff kombinert med en åpenbart ufornuftig og derfor rettsstridige sivilrettslig dom om at fra fetteren skulle betale kr. 100.000 i oppreisningserstatning til Birgittes foreldre.

Noen må hugge over den gordiske knute i Birgitte-saken

Hvis ingen andre får vekk erstatningsdommen på kr. 100.000 fra fetteren til Birgittes foreldre, får vi håpe at den tiltredende justisminister, som får kopi av dette brev, gjør det som en prioritert oppgave å hugge den gordiske knute over på sin vakt.

Saken gjelder ikke penger - erstatningen på kr. 100.000 som fetteren ble dømt til å betale ble visstnok utbetalt til Birgittes foreldre etter ordningen med erstatning til voldsoffere. Fetteren har også, ifølge boken til Bjørn Olav Jahr, fått utbetalt ikke ubetydelige erstatningsbeløp etter avgjørelser i norske og internasjonale domstoler. Om dette sier boken: 11. februar 2003 ble Norge dømt av Den europeiske menneskerettskommisjon til å betale fetteren 20.000 Euro som ikke-økonomisk skade og 4.500 Euro til dekning av utgifter.

En lignende sak står visstnok fortsatt for Høyesterett som har utsatt den endelige avgjørelsen til FN's menneskerettsdomstol har avgjort en sak reist av fetteren. I april 2001 ble fetteren tilkjent 475.000 kroner i erstatning og oppreisning av lagmannsretten, samtidig som fetterens foreldre og søsken fikk tilkjent erstatning på til sammen 50.000 kroner. Men lagmannsrettens åpenbart uriktige og krenkende erstatningsdom, stadfestet av Høyesterett i juni 1998 med 3 mot 2 stemmer. oppleves fortsatt som et stempel som fetteren naturlig nok vil ha bort.

Ifølge NTB 29. mai 2019 har Høyesterett avvist krav om fullstendig frifinnelse uten sivilrettslig erstatning 11 ganger, samtidig som det er opplyst i boken at Høyesterett i august 2001 har utsatt den endelige avgjørelsen til saken er avgjort i FN's menneskerettsdomstol, som visstnok fortsatt har en sak til behandling. Høyesterett skal ifølge boken i august 2001 ha besluttet å utsette den endelige avgjørelsen til FN's menneskerettsdomstol har avgjort saken.

Jeg håper i alle fall at den nye justisminister ordner opp saken som en prioritert oppgave på sin post, hvis ikke den nåværende justisminister og/eller statsminister ordner opp før de fratrer. Løsningen kan være å tilby fetteren en

beklagelse og en ekstraordinær oppreisning på samme beløp som den umulige oppreisning som fetteren skulle betale i til Birgittes foreldre etter dommen i lagmannsretten, sammen med en bekreftelse av at fetteren var uskyldig.

Kanskje bør man også tilby en billighetserstatning og stilling til kvinnen som langt på vei skal ha æren for at fetteren ble frifunnet i lagmannsretten, men som bare opplevde problemer fra politiet i Haugesund, der hun var ansatt en kort tid. Slik jeg oppfatter saken, ville fetteren sannsynligvis ha blitt straffedømt i lagmannsretten uten hennes ærefulle innsats.

Ting som må avklares

Når det gjelder **Tina-saken**, håper jeg at den tiltredende (eller sittende) justisminister vil sikre avklaring hva som egentlig skjedde da politiet etterforsket saken.

Det er opplyst at noen i politiet på ett eller annet tidspunkt besluttet å kaste bevismateriale som man hadde i saken. Med den rivende utvikling som da som skjedde i bioteknologiens verden burde man forutse at bevismateriale som ble kastet kunne bidra til oppklaring av saken etter en viss tid. Etter min mening er det ikke nok at politiet i generelle vendinger beklager at en eller flere tjenestemenn har vært med på å kaste bevismateriale som med den utviklingen som kunne forutsees kunne løse saken. Ble beslutningen om dette tatt av daværende politimester, eller ble beslutningen tatt av andre uten at saken nådde ham?

Det er ikke sikkert at man i år 2000 kunne tolket det biologisk materiale som man hadde i Tina-saken. Det synes mulig at politiet har prestert å kaste morderens visittkort, som man kanskje ikke klarte å lese i år 2000, men som man i dag kunne ha lest!

Har ikke allmennheten krav på å få vite hva som egentlig skjedde?

I **Birgitte-saken** opplyses det i boken til Bjørn Olav Jahr, s. 28, at gjerningsmannen forgrep seg seksuelt mot Birgitte flere ganger før døden inntraff. Samtidig står det kort og greit: Han etterlot seg ikke sæd. At dette var et tilfelle av voldtekt kombinert med drap, er utvilsomt ut fra den beskrivelse som er gitt, bl.a. i ovennevnte bok, s. 27 flg. Man spør seg uvegerlig: Er dette et usedvanlig tilfelle av voldtekt som ikke har etterlatt sæd. Eller er det obduksjonen som ikke har vært nøyaktig og god nok, i forhold til mulige biologiske spor?

Det må være lov å stille det spørsmålet når det opplyses på s. 50 i boken at obdusentene fikk kritikk av Den Rettsmedisinske Kommisjon «for mangelfull beskrivelse av skadene». Jeg erkjenner at det forskjell mellom «Mangelfull beskrivelse av skadene» og «Manglende registrering av biologiske spor», men når man får inntrykk av at obduksjonsrapporten i stor utstrekning besto av detaljert omtale av sårskader, uten at det, så vidt forstås, sies noe om biologiske spor (eller mangel på slike), melder tvilen seg!

Når det nå opplyses at flere hårstrå som Birgitte hadde i sine hender da hun ble funnet i den senere tid er blitt analysert både med mitochondrial DNA (arvet fra mødre) og vanlig DNA (arvet fra begge foreldre), må det være lov å håpe at Birgitte-saken vil bli løst i løpet av rimelig kort tid, ved at en mulig gjerningsmenn blir isolert i en så liten gruppe at dette, sammen med opplysninger om adferd og tilstedeværelse i de aktuelle tidsrom utpeker gjerningsmannen. Kanskje får han et tilbud om strafferabatt som han ikke kan avslå?

Kanskje er gjerningsmannen alt utpekt som den Perry som om natten da drapet skjedde, iflg. boken til Bjørn Olav Jahr på s. 338 flg. tok seg inn til et ektepar på Brekkefeltet omtrent kl. 02.30 og stavret rundt på gulvet og flere ganger skrek «Ka e det eg har gjort, ka e det eg har gjort». Den beskrivelse som er gitt her av episoden og omstendigheten rundt denne gjør at jeg ikke er overbevist av de argumenter som fremføres i boken for at det ikke kunne være Perry som drepte Birgitte.

Tina-saken står også foran løsning

Jeg må anta at også Tina-saken står foran en løsning.

Jeg har helt siden liket av Tina ble funnet i en kum på parkeringsplassen ved Bore kirke, forsøkt å interessere politiet og Cold Case gruppen for en teori om at kummen ved Bore Kirke ikke har vært gjerningsmannens «Plan A». Jeg tror at drapsmannens «Plan A» avdekkes av de gjenstander drapsmannen tok med seg fra drapsstedet til kummen der hun ble funnet - et stort plast-flak og noen stener. Plastflaket var egnet til å skjule liket i fyllingskanten på bossplassen, og steinene var egnet til å holde plastflaket på plass så det ikke blåste vekk.

Mine forsøk på å interessere politiet, inklusive Cold Case-gruppen for teorien om at liket skulle skjules av plastflaket med stenene over i fyllingskanten ved Rege fyllplass har ikke ført til noe. Hvis drapsmannen måtte kjøre videre, etter et

forgjeves forsøk på å komme inn på Rege fyllplass, er det første han kommer til Bore kirke med parkeringsplass.

Jeg har ikke sett at min teori er nevnt noe sted i saken, og heller ikke i boken «Da Tina ble drept», av Aftenblad-journalisten Erlend Frafjord, som var tett på politiet. Han sier i sin bok at politiet har hatt en teori om at planen kan ha vært å lempe liket ut av fra en småbåt ved Rege-kaien. Når det nå er opplyst at han som er varetektsfengslet i Birgitte-saken, og mistenkt i Tina-saken, var engasjert med rivningsarbeid i Stavanger-området vil politiet kanskje avhøre ham om hans forhold til Rege fyllplass?

Jeg har sett for meg at drapsmannen, da han ikke kom inn på Rege fyllplass fordi systemet for lukking og åpning av bommen ved bryting av lysstrålen ved bommen var slått av om natten, har måttet kjøre videre med uforrettet sak. Noen har innvendt at drapsmannen måtte ha forstått at systemet med åpning og stengning av fyllplassen ved bryting av en lysstråle var avslått om natten. For meg er ikke det så selvsagt - det er jo ikke store verdier som oppbevares på en fyllplass. Behovet for å sikre at folk ikke kommer inn med boss om natten fremstår ikke for meg som påtrengende. Behovet for å sikre at folk ikke kan komme inn med boss om natten kan ikke ha vært påtrengende.

Men, her var altså bossplassen låst. Drapsmannen måtte kjøre videre. Det første han da kommer til er Bore kirke, med parkeringsplass. Der måtte han også kvitte seg med plastflaket og steinene han hadde tatt ed seg fra drapsstedet - de tjente ikke lenger noe fornuftig formål når Plan A ikke lot seg realisere. Hvis planen hadde vært å lempe liket i havet fra en båt, som Erlend Frafjord hevder i sin bok, var det ingen grunn til å ta med plastflaket fra drapsstedet - og det var vel steiner nok på stranden der båten skulle finnes?

Det å skjule et lik man må kvitte seg med i fyllingkanten på en fyllplass er et velkjent modus i utlandet, og kan kanskje også ha skjedd i Lørenskog-saken?

Når det nå er opplyst at han som er fengslet for Birgittedrapet og siktet for Tina-drapet, var engasjert med rivningsarbeid i Stavanger, får vi håpe at politiet finner ut av om bossplassen på Sele var et sted som den varetektsfengslede kjente godt fra flere besøk!

I Tina-saken er det sparsomt med faktiske opplysninger om hva som faktisk ble funnet av biologisk materiale, og hva som ble analysert av biologisk materiale. Jeg viser til artikkelen 20210809 (år-måned-dato) «DNA-revolusjonen» i min blogg. Om man i Tina-saken fant biologisk materiale som sæd fra gjerningsmannen har aldri vært klarlagt, så vidt jeg kan huske.

Er det dette som er grunnen til at det Østerrikske Rettsmedisinske Institutt, som har gitt råd i saken åpenbart ikke har hatt fullstendige grunnopplysninger, og derfor må begrenser seg til relativt usikre teorier?

Jeg finner det påfallende at det foreligger så lite offentlig kjente opplysninger om obduksjonen i begge saker og de resultater den har gitt!

Jeg tolker det som er fremkommet slik at sæd fra han som er varetektsfengslet kan ha egenskaper som er forenlige med sæd man eventuelt kjenner fra en av obduksjonene.

Selv om DNA-vitenskapen tilsier at en viss prosent, kanskje 0,005 %, av menn på Karmøy, deler de karakteristika som er avdekket i gjerningsmannens sæd i Tina-saken (og kanskje Birgitte-saken), vet vi jo at han som er fengslet har en historie av sex-overgrep. Det er han antakelig alene om blant de 0,005 % (eller hva det nå er) som deler de karakteristika det er tale om? Det tallet politiet sitter med er kanskje nok til fellelse?

Kanskje er viktigheten av å oppklare saken, og sikre endelig og utvilsom frifinnelse av fetteren og ro i familien og nærsamfunnet sterk at man kan tilby gjerningsmannen en skikkelig strafferabatt? Jeg ville gå inn for det hvis det er vanskelig å tilby bevis som utelukker enhver annen gjerningsmann.

Jeg må unnskylder meg overfor fetteren og forloveden

Jeg føler at jeg at jeg må be om unnskyldning for de holdninger jeg lenge hadde til fetteren i Birgitte-saken og til forloveden i Tina-saken.

Jeg oppfattet det lenge som nokså klart at fetteren måtte være skyldig i Birgitte-saken. Etter å ha lest Bjørn Olav Jahrs utmerkede bok «Hvem drepte Birgitte Tengs», må jeg konstatere at hans første forsvarer var av samme oppfatning lenger enn meg. Jeg kunne ikke tro at en mann som var myndig, og som hele tiden hadde tilgang etter loven til en erfaren rettsoppnevnt forsvarer kunne la seg bevege av psykologiske metoder fra politiets side til å tilstå et drap han ikke kunne huske. Etter å ha lest boken, forstår jeg at jeg har tatt feil.

Jeg var kanskje for opptatt av et rykte jeg hadde hørt i politi-kretser om at forsvareren var sammen med politi-etterforskerne og feiret med øl og pizza at «saken var løst» da fetterens tilståelsen forelå. Jeg beklager hvis jeg har vært med på å spre et rykte som ikke var riktig gjennom å be flere om å bekrefte eller avkrefte ryktet. Etter kontakt med fetterens forsvarer, klegger jeg til

grunn at ryktet om den felles feiring av at saken var løst med tilståelsen ikke kan være riktig!

I Tina-saken er opplysningene til Bjørn Olav Jahr i hans bok så entydige og overbevisende at jeg i dag ikke kan forstå og akseptere at forloveden kunne være varetektsfengslet gjennom flere måneder.